

Krisjan - ein góður starvssfelagi farin

Tað kom óvart á okkum øll, tá vit fingi at vita, hvussu sjúkur Krisjan var. Hann var ikki persónurin, sum gjørdi nógv hóvasták burtur úr sær sjálvum ella gramdi seg. Í eina tíð hevði hann tó ikki kent seg væl men einki kundi taka arbeiðshug og ábyrgdarkenslu fyri arbeiðinum frá Krisjan. Men so fekk hann bráðliga boð um, at hann mátti leggjast undir skurð. Neyvan høvdu hann ella tey, ið stóðu honum nær, ímyndað sær, at hann skuldi vera so sjúk. Tó alla tíðina livdi vónin, og fyri bæði Krisjan og okkum tóktust útlit vera fyri, at hann fór at koma aftur til arbeiðis. Spurning-urin var bara nær.

Tá hann so kom heimaftur úr Danmark, og vit fingi at vita, at Krisjan neyvan kundi fara undir tyngjandi fysiskar uppgávur aftur á blaðnum í bræði, var tað heilt náttúrligt at tosa um í hvønn mun hann kundi gera okkurt arbeiði fyri blaðið heimanífrá. Nakað, sum ikki kravdi so nógv kropsligt arbeiði. Og hevði ikki gingið, sum tað gjørdi, so hevði ætlan okkara helst verið veruleiki: at lata Krisjan sleppa at brúka nakrar av víðfóddu gávum sínum, nevniliga at skriva.

Mær varð fortalt frá góða vinmanni Krisjani, Bergi Wardum, áðrenn hann kom á Sosialin, at millum mongu gávur Krisjans var ein framúr góður pennur. Tað skuldi eisini vísa seg at vera rætt.

Fyrstu ferð, eg kom at kenna Krisjan, var á dansigólvinum í Sjónlækarhúsinum. Hóast nakað yngri minnist eg, hvussu hesin myrkherdi, stórvaksni og vakri unglingin fór strúkanandi lætt eftir dansigólvinum. Hetta man hava verið seinast í 60-unum og fyrst í 70-unum.

Tað var í 1984, at eg skuldi koma í samband við Krisjan aftur. Hann hevði verið í Grønlandi og hevði síðani ungdomsárinum í Havn lagt aftur um seg nógvar upplivingar úti í heimi, sum tað kundu verið skrivaðar nógvar áhugaverdar og spennandi søgur um.

Sosíalurin tørvði bráðliga ein nýggjan fyrirtaksstjóra og soleiðis ein til at taka sær av tí politisku skrivningini í blaðnum, nú Tórfinn Smith, sum so trúliga hevði røkt hesi stórv, ynskti at leggja frá sær. Hvussu fanst tú eitt og sama fólk, sum hevði báðar hesar gávur: at kunna standa á odda fyri einum virki sum Sosialurin og at skriva oddagreinir o.l. tilfar til blaðið!

Tá var tað, at onkur vísti á Krisjan. Og skjótt varð atborið. Í mars mánað 1984 tók Krisjan við sum bæði fyrirtaksstjóri og politiskur blaðstjóri á Sosialinum. Eg sjálur gjørdist tíðindablaðstjóri við ábyrgd fyri pressulógini.

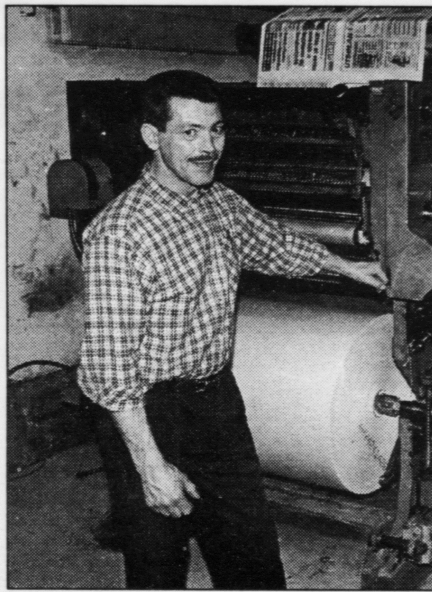
Mær untist nærur 14 ár at arbeiða saman við Krisjan - fjúrtan av mínum kanska bestu og mest spennandi og áhugaverdu árum. Hesa tíðina megnaði hann saman við teimum dugnaligu og uppofrandi starvsfólkunum á Sosialinum at byggja upp eitt blað, sum í dag - hóast enn langt frá fullkomnið - røkkur út í hvønn krók av landinum og út um landoddarnar.

Tað vísti seg skjótt, at Krisjan átti so stórar menniskjansligar eginleikar, at umframt at røkja ábyrgd-arøki síni, megnaði hann eisini at leggja menniskjansligar spírar allastaðni á arbeiðsplássinum, sum bóru slíkan ávøkstur, at her skjótt bleiv talan um eitt uppáttur betri arbeiðspláss. Ein av grundleggjandi fortreytnum fyri, at eitt arbeiðspláss kann virka og mennast, er arbeiðsklimið - gleðin og nøgdsemi við arbeiðinum. Og her átti Krisjan ta menniskjansligu dimensjónina, ið bert so fáum er unt, nevniliga hesa at kunna spjaða gleði rundan um seg, at fáa fólk at kenna seg væl, at fáa fólk at kenna á sær, at tey betýða nakað og harvið loksins at fáa fólk at trívast.

Krisjan hevði ikki nakra akademiska útbúgving, og hann hevði heldur ikki drúgvur royndir við at reka eina fyrirtøku. Men hansara persónligu og menniskjansligu eginleikar og ríku lívsroyndir hansara uppvigað hesi vantandi útbúgving. Hann var so mikil gløggur og ein so góður eygleiðari, at tað spurdist altíð okkurt skilgott burtur úr tí, sum hann fór í holt við.

Tað vísti seg skjótt, nú fyrirtøkan vaks og mentist undir hansara leiðslu, at stundir vóru ikki til skrivningina. Fyrisingartilfaru uppgávurnar kravdu sín heila og fulla mann. Tí legði Krisjan pennin til viks og fór heldur at brúka alla orku upp á aðrar uppgávur so sum at útbýggja prentsmiðjuna og at lata dyrnar heilt opnar fyri øllum hugandsi viðskiftafólki.

Og tað skuldi aftur vísa seg, at Sosialurin sum fyrirtøka skuldi fáa fullan ágóða av øllum av góðu og væl-signaðu eginleikum Krisjans. Maðurin var Guds benáður menniskjakennari.

Krisjan var alla staðni, har tørvur var á eini hjálpanði hond

Hann gjørdi ongantíð mun á høgum og lágun og gav sær altíð stundir til at tosa við síni viðskiftafólk. Hann megnaði kynstrið at lurtu. Henda eginleika, sum so fá av okkum eiga, átti Krisjan í fullt mál. Og tað, sum er so virdismikið fyri at kunna eiga henda eginleika, er júst hetta, sum er so týðningarmikið fyri eitt og alt, ið skal mennast og byggjast upp, nevniliga virðingin fyri øðrum.

Hetta var so eisini orsök til, at fleiri og fleiri lýsavar vendu sær til blaðið. Teir líkasum kendu seg so væl, at teir í telefonini ella úti á blaðnum tosaði við henda altíð so positivt lurtandi, vælmeindandi og vælupplagda persónin. Hann hevði tíð til teirra. Hóast alt rundan um var merkt av skundi og stressi, so tók Krisjan tað róligt. Gav sær tíð til kundandi. Og tað gjørdi, at sami kundi kundi fara heimaftur við eini kenslu av, at tað kendist gott at hava samskifti við blaðið. Og úrslitið varð, at Krisjan megnaði at knýta eitt varandi og fast samband við nógvar góðar og trúgvur kundar.

Eg minnst so væl tað ein av okkara trúgvu lýsrum segði við meg, tá hann spurdi eftir Krisjan og eg segði honum stóðuna. - Krisjan er eitt ótrúligt menniskja. Altíð positivur. Tú kennir teg altíð so væl, tá tú tosar við hann, og tú fær sum kundi altíð eina góða víðferð. Tað verður ringt at vera hann fyrirtuttan

hjá eini fyrirtøku sum tykk-ara.

Hetta vóru orðini og lýsa tey Krisjan væl. Ófatiliga tol hansara kundi sjálvandi eisini hava sína slagsíðu. Vit onnur, sum eru í so ótolin til og sum eru fangað í meldrinum av deadlinum alla tíðina, kundu vera ørg og øvundsjúk um somu tíð. Tí hóast eitt blað krevur sínar fustu tíðir, so krevur ein fyrirtøka, skal henni vera lív lagað, eisini fólk, sum geva sær stundir og sum hava virðing fyri øðrum. Sosialurin átti í Krisjan hetta fólk, og tað er ikki minst hesum gávum hansara fyrirtøka, at fyrirtøkan er so frægt fyri, sum hon er tað í dag.

Góði Krisjan, tøkk fyri tað tú hevur givið mær og øðrum burtur av tíni menniskjansligheit. Tað er so nógv, at tú fer altíð at vera ein partur av okkum - ein partur av andanum í hesi fyrirtøku.

At skula skriva tær nøkur orð er um somu tíð lætt og kortini so torført. Tí tú var so nógv, tú var so menniskjansligar ríkur, at tað er so ófatiliga ringt at gera teg livandi aftur í berum orðum. Men ør kundu vera livandi og skapa lív megnar tú tað kynstrið at brúka tey rætt.

Og júst hetta var aftur ein av tínum gávum Krisjan, hetta at hava orðið í síni makt. Minnist, at Atlá ein dagin ringdi til mín og spurdi, hvør skrivaði fleiri av oddagreinunum í blaðnum. Honum dámdi tær so

væl, tí tær vóru so øðrvísi enn nógvar annað, sum skrivast verður. Tær bóru boð um lívsvísdóm og lívsroyndir úr vanligu gerandislívinum og vóru so beinraknar segði Atlá, ið tá var bæði formaður javnaðarflokksins og løgmaður.

Hóast Krisjan gavst sum politiskur blaðstjóri, var hann altíð tilreiðar at skriva eina oddagrein ella fleiri, tá tørvur var á hesum. Hann var eitt menniskja, sum tú sum starvssfelagi altíð kundi heita á. Hóast hann hevði hendurnar fullar við øðrum uppgávum, so spardi hann seg ikki og vildi altíð geva ein hjálpanði hond kortini.

Umframt at duga væl at skriva, so goymdi pennur tín Krisjan altíð ein boðskap. Aftan fyri oftani innballaðu og sveimandi orðablómur tinar var ein lívsfilosofi, sum vendi sær til mannin á gøtuni, til tað innasta í okkum, virðingina, kærleikan, samfelagsábyrgdina ja lívins djúpustu meining. So eg skilji Atlá, tá hann so fegin vildi vita, hvør hesin rithøvundin var.

Eitt er at eiga amboðini og duga handverkið. Tú átti eisini ta triðju dimensjónina og hana, sum er fortreytin fyri hinum báðum. Tú var vitugur maður og hesa vitan dugdi tú at brúka sum fátur, at seta hana í rættan samhang alt eftir, hvørjum umhvørvi tú var í. Altíð høvuriskur var tú.

Meg minnst so væl, tá vit frá blaðnum vóru at kanningarferð á Bornholm fyrir nøkrum árum síðani, hvussu tú hugtók og bergtók hesar bornhólmubúgv-arnar við tínum fráliku frásøguveinum og framburði og tíni vitan um danska søgu og mentan. Har sótu teir, donsku vertir okkara, sum forsteinaðir, meðan hesin fremmandi føroyingurin á sera livandi hátt segði dænum frá teirra egnu søgu, teirra kongum og drotningum frá gamlari tíð.

Soleiðis var tú bara. Eg kann ikki lata vera við at venda aftur til ta stóru persónligheit, sum goymdi seg í Krisjan - og hóast tú er farin frá okkum, gleðast um, at okkurt av tí, sum tú sáddi, hevur borið ávøkstur innan í mær og øðrum, og sum so kann sást til uppáttur onnur.

Lívið skal ganga víðari. Fyri okkum, sum skulu gera eitt nýtt blað hvønn dag, eru ikki altíð stundir til at hugsa um teg Krisjan. Men gloymt hava vit teg ikki, og vit fara tað neyvan heldur aldri. Tað er nevniliga ein ómøguligheit. Tí so væl hevur tú sátt og so væl nælist av tínum fruknum, at mangt og

hvat, vit fáast við í dag og í komandi árum, vil bera sjónlig merki av tær og tíni persónligheit Krisjan.

Eg byrjaði hesi orð við ætlanini hjá okkum báðum, at tú skuldi sleppa at skriva til blaðið aftur, meðan tú var staðdur heima fyrir harvið at byggja teg uppáttur.

Hetta kundi vera eitt einastandandi høvi at fáa teg á fótur aftur og samtíðis at geva blaðnum eitt tiltrongt skump - geva tí nýggja innihaldsliga inspiratión. Eg ímyndaði mær, at vit kanska kundu sleppa at gera brúk av framúr góðu eygleiðaraevnum tínum, sum nú høvdu ligið í dvala í alt ov langa tíð.

Men so skuldi ikki blíva. Tú viknaði og fórst.

Tað er torført at siga nakað um teg Krisjan, eftir at góði starvssfelagi okkara gjøgnum fleiri ár, Jústines, hevur sett sítt á prent. Tí tað var so meistarliga fráfarið. Hann rakti í blett við hvørjum tí einasta orði. Ja hvørt orð hansara gjørdi Krisjan so spillandi aftur. Gott í teg Jústines, eygleiðaraevni hevur tú góð og orð tíni eru mangan hvøss sum svørðið. Tey eru gott minni um Krisjan.

Eg kann heldur ikki lata vera við at nevna Sonju prest. Sjáldan havi eg hoyrt prest talað so ærliga og lætt til eina jarðarferð. Tað skal hon eiga stóra tøkk fyri.

Vit á blaðnum fara seint at gloyma hetta ediliga, gløgga og sjarmerandi menniskjað, sum Krisjan Dahl var. Títt góða lyndi, títt altíð vælviljandi hjarta og títt yvirberandi eynabrá fara altíð at eiga eitt pláss hjá okkum á blaðnum. Hetta er tí ikki ein seinasta heilsan til tín Krisjan. Vit fara aftur og aftur at mæta og heilsa tær í okkara gerandisdegi á Sosialinum. Í smáum sum í stórum. Í víðgongd og mótgangi. Í øllum tí, sum vit fara at fyrirataka okkum, fer tað altíð at vera okkurt, sum tú eisini er við í onkursvegna, Krisjan! Minnini um teg fara at liva víðari millum okkum øll. Nøkur góð og sera livandi minni.

Tað er serliga ringt hjá tykkum, Karl og børnunum og Edith at missa hetta góða menniskjað. Men kortini eigur tað at vera ein uggi hjá ikki minst børnunum at vita, at tey áttu ein góðan og einastandandi pápa. Ein pápa, sum tey altíð kunnu vera errin av at minnast. Hetta er ein góð barlast at hava við sær á leiðini seinni í lívinum. Góði Krisjan - tøkk fyri tín altuppofrandi innsats fyri okkara blað.

jan